

OPONENTSKÝ POSUDEK
kandidátské disertační práce

Disertant: *MUDr. Petr Potměšil*

Téma disertační práce:

Expresie cytokinů, zvláště chemokinů, po aplikaci acyklických nukleosidfosfonátů

Obor: *Farmakologie a toxikologie*

Předložené písemné podklady pro obhajobu disertační práce MUDr. Petra Potměšila poskytují ucelený přehled o řešené problematice.

Disertační práce je členěna podle běžných zvyklostí. Cíle disertační práce, úvod a literární přehled, metodické přístupy, výsledky, diskuse a závěry jsou podány ve zkrácené formě, protože součástí předkládané disertační práce je plné znění čtyř publikací, které pro ni byly podkladem. Seznam 250 citací literatury svědčí o znalosti problematiky.

Doktorand je prvním autorem dvou publikací a druhým autorem dalších dvou publikací, které jsou základem disertační práce. Celkový seznam publikační aktivity MUDr. P. Potměšila, což je spoluautorství v dalších pěti publikacích, dokládá odbornou zdatnost doktoranda.

Jelikož publikace, které jsou podstatou disertační práce, jsou výsledkem týmové spolupráce, ráda bych se zeptala na konkrétní podíl doktoranda při plánování a realizaci experimentů.

Text

Cíle disertace si kladou za úkol prohloubit poznatky o imunobiologických vlivech ANP zejména s ohledem na jejich antivirové účinky. Zejména jsou diskutovány antivirové preparáty účinné při infekci HIV-1, kdy ANP (tenofovir) patří mezi jednu z nejperspektivnějších látek při terapii onemocnění AIDS. Presentované výsledky jednoznačně naplnily vstupní cíle disertace.

Úvod a literární přehled rozsahem a počtem citací odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci.

Experimentální část

Materiál a metody

Oceňuji uvedení chemické struktury ANP a přehledné shrnutí použitých prumerů do Tabulky. Naopak mne překvapuje, že vůbec není uvedena charakteristika lidské buněčné linie THP-1 (ani objasněna zkratka názvu v textu ani v seznamu zkratk). Při použití nádorových buněk v experimentech nestačí, že jde o maligní buňky, ale je velmi podstatné znát jejich základní genetickou charakteristiku, imunofenotyp, karyotyp atp.

I dále v textu se vyskytují zkratky, které nejsou uvedeny v seznamu (CCR5, CXCR4), ale jsou alespoň v textu v závorce vysvětleny.

Některé formulace jsou zkratkovité, až slangové: ... ovlivňuje řadu genů zahrnujících cytokiny ... ; ... zvýšil transkripci mRNA pro receptory ..., ... kinázy... **proteinkinázy!!**

Jde však o drobnosti, které nesnižují formální, natož odbornou kvalitu disertační práce.

Výsledky jsou publikovány v recenzovaných časopisech.

Na standardním experimentálním *in vitro* modelovém systému (zejména izolované peritoneální makrofágy) byl detailně studován vliv vybraných ANP zejména na expresi TNF α , IL10, expresi INF α a INF β , chemokinů RANTES, MIP-1 α a SDF-1 α . Dále byla sledována účast adenosinových receptorů a transkripčního faktoru NF- κ B při imunomodulačním působení ANP. Imunomodulační účinky ANP byly posuzovány pomocí

metod molekulární genetiky. Byla použita metoda RT-PCR a následná detekce mRNA v 1,5% agarosovém gelu.

Výsledky jsou dokumentovány grafy a nálezy získanými pomocí elektroforézy. V textu shrnujícím publikační výstupy postrádám charakteristiku mRNA, tzn. uvedení bp. Uvedeny „žebříček“ bez údajů nic necharakterizuje. Je pravda, že v publikacích jsou hodnoty bp uvedeny, ale očekávala bych totéž i uvádějícím textu disertační práce.

Experimentální systém umožnil pomocí exprese mRNA studovat aktivitu vybraných produktů imunitního systému (konstitutivní a po imunomodulaci ANP) prostřednictvím vybraných cytokinů/chemokinů. Modifikace produkce cytokinů/chemokinů vlivem AMP ukázaly, že tyto látky mají významný imunobiologický potenciál, který by měl být zohledněn při jejich využití při terapii virových infekcí.

Autoreferát

Předložený autoreferát je napsán v českém jazyce. Přehledným způsobem shrnuje studovanou problematiku. Obecné aspekty jsou doloženy seznamem literatury, která se konkrétně vztahuje k předkládané disertační práci. Zpracování autoreferátu umožňuje pochopení logiky experimentů. Cíle a závěry výzkumu jsou jasně definovány.

Dotazy

Doktorand použil pro svou experimentální práci unikátní modelový systém, který umožňuje *ex vivo* standardní studium cytokinů/chemokinů produkovaných buňkami imunitního systému.

Jsou výsledky imunobiologické studie Vaší Laboratoře získané na zvířecím modelu využity při posouzení účinnosti antivirotik odvozených od ANP syntetizovaných prof. A. Holým na lidských buňkách?

Uvažujete o rozšíření pohledu na imunobiologické účinky ANP i směrem k jejich protinádorové účinnosti? Imunoterapie patří mezi perspektivních směry terapie určitých typů nádorů.

Uvažuje se o případné podpůrné imunoterapii dalších onemocnění pomocí ANP, které vykazují významné imunomodulační účinky?

Závěr:

kandidátská disertační práce MUDr. Petra Potměšila na téma Expresie cytokinů, zvláště chemokinů, po aplikaci acyklických nukleosifosfonátů se vyznačuje odpovědným přístupem k řešení problematiky. Závěry založené na znalosti problematiky, literární rozhled, originalita nálezů a prezentace výsledků splňují podmínku, aby byla přijata k obhajobě. V případě kladného výsledku obhajoby předložená práce splňuje podmínky pro udělení vědeckého titulu PhD.

V Praze 11. 7. 2007

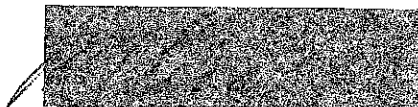

Doc. RNDr. Berta Otová, CSc
Ústav biologie a lékařské genetiky
Universita Karlova v Praze, 1. LF a VFN

Dodatek k posudku:

Na vyžádání školitele jsem zaslala v červenci 2007 výše uvedený posudek na pracoviště doktoranda (Ústav experimentální medicíny AV ČR). Na pracovišti proběhla interní oponentura Disertační práce a tudíž ve verzi práce, která mi byla zaslána 11.10.2007 předsedou oborové rady už jsou všechny moje připomínky opraveny.

V Praze 26. 11. 2007

A rectangular area of the document is redacted with a dense, dark, grainy pattern, obscuring the signature of the author.

Doc. RNDr. Berta Otová, CSc
Ústav biologie a lékařské genetiky
Universita Karlova v Praze, 1. LF a VFN